

Ba. 14, 11, 23. — Vgl. गो°, लोक°.

विन्धुप्रतिष्ठानमय (von वि° + प्रतिष्ठान) adj. (f. ई) den Anusvāra zur Grundlage habend Verz. d. Oxf. H. 110, a, No. 173, Çl. 4.

विन्धुल (von विन्धु) m. ein best. giftiges Insect सुच. 2, 287, 20 (वि° gedr.).

विन्धु s. 2. विध्.

विन्ध Mārk. P. 37, 52 fehlerhaft für विन्ध्य.

विन्धुचुलक MBh. 6, 369 fehlerhaft für विन्ध्यचुलिक oder °चुलुक.

विन्धपत्नी f. eine best. Pflanze, = ज्वरापत्नी (unter welchem Worte im ÇKDr. nach derselben Aut. als Synonym विह्वपत्नी genannt wird) ÇABDAK. im ÇKDr. Die richtige Form wird wohl विह्वपत्नी oder वित्त्व° sein.

विन्ध्यस (l) m. der Mond ÇKDr. angeblich nach Traik.

विन्ध्य 1) m. a) N. pr. des Gebirges, welches die indische Halbinsel von Ost nach West durchzieht, AK. 2, 1, 8, 3, 3. Traik. 2, 1, 6, 3, 4. H. 948. 1029. an. 2, 381. Med. j. 34. हिमवद्विन्ध्ययोर्मध्यं यत्प्राग्निशनादपि । प्रत्यगेव प्रयागाच्च मध्यदेशः प्रकीर्तितः ॥ M. 2, 21. MBh. 1, 7625. 7716. 3, 2318. 14. 1173. Hariv. 3261. 3273. 3211. 9499. 11448. 12008. 12399. R. 4, 2, 12. 41, 10. Suçr. 1, 172, 6, 2, 169, 3. Çāṇḍ. Sāmh. 1, 1, 38. विन्ध्यस्तरेत्सगाम् Spr. 2833. Megh. 19. R. 2, 28. Mālav. 36. Varāh. Brh. S. 12, 6, 16, 10. 43, 35. 69, 30. VP. 174. Mārk. P. 37, 11. Verz. d. Oxf. H. 39, b, 15. °पर्वत R. 1, 6, 22. विन्ध्याद्रि Ragh. 12, 31. Varāh. Brh. S. 16, 12. Kathās. 12, 8. Rāga-Tar. 4, 153. 161. Vet. in LA. (III) 31, 5, 6. विन्ध्याद्रिनिवासिनः Verz. d. Oxf. H. 82, a, No. 138, Z. 10. विन्ध्याचल Varāh. Brh. S. 12, Anf. °वन R. 4, 48, 2. विन्ध्याखी Varāh. Brh. S. 16, 3. Kathās. 7, 25. 10, 115. 18, 96. 42, 97. Hit. 34, 19; vgl. मध्येविन्ध्याखी. °तट्यूहवतम् Rāga-Tar. 3, 240. विन्ध्य-निवासिनः (so ist zu lesen) Mārk. P. 37, 52. विन्ध्यात्तवासिनः die Bewohner des inneren Vindhja Varāh. Brh. S. 14, 9. Der Vindhja, eifersüchtig auf den Meru, weil die Sonne um diesen sich bewegt, erhebt sich um der Sonne den Weg zu versperren, MBh. 3, 8781. fgg. Verz. d. Oxf. H. 69, a, 7. fgg. — b) = व्याध Jäger H. an. Med. — 2) f. झा a) Averrhoa acida Lin. H. an. Med. — b) kleine Kardamomen H. an. — Vgl. निर्विन्ध्य, प्रति°, बलि°.

विन्ध्यकन्दर Vindhja-Schlucht, N. pr. einer Oertlichkeit Verz. d. Oxf. H. 39, b, 19.

विन्ध्यकवास m. N. pr. eines Mannes Wassiljew 219.

विन्ध्यकूट m. Bein. Agastja's Traik. 1, 1, 89. H. 4. 16.

विन्ध्यकेतु m. N. pr. eines Fürsten der Pulinda Kathās. 101, 284.

विन्ध्यचुलिक m. pl. N. pr. eines Volkes MBh. 6, 369 nach der Lesart der ed. Bomb. विन्धुचुलक ed. Calc. विन्ध्यचुलुक VP. 193.

विन्ध्यचुलुक s. विन्ध्यचुलिक.

विन्ध्यनिलया f. eine Form der Durgā H. 49. — Vgl. विन्ध्यवासिनी.

विन्ध्यपर m. N. pr. eines Fürsten der Vidjadhara Kathās. 37, 22.

विन्ध्यपालक m. pl. N. pr. eines Volkes VP. 193, N. 126.

विन्ध्यमूलिक m. pl. desgl. ebend.

विन्ध्यमैलिय m. pl. desgl. Mārk. P. 37, 47.

विन्ध्यवत् (von विन्ध्य) m. N. pr. eines Mannes Mārk. P. 21, 34.

विन्ध्यवर्मन् m. N. pr. eines Fürsten Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 26, Çl. 12. Z. f. d. K. d. M. 4, 226.

VI. Theil.

विन्ध्यवासिन् 1) adj. den Vindhja bewohnend. — 2) m. Bein. Vjāḍi's H. 832. Hall 166. ders. in der Einl. zu Vāsavad. 46. Verz. d. B. H. No. 974. Verz. d. Oxf. H. 182, b, 2 v. u. Vgl. विन्ध्यस्थ. — 3) वासिनी f. mit oder ohne देवी eine Form der Durgā Colebr. Misc. Ess. II, 249. Wilson, Sel. Works I, 253. II, 78. Kathās. 2, 2, 3, 38. 6, 78. 7, 24. 23, 38. 42, 117. 172. 32, 161. 165. Verz. d. Oxf. H. 19, a, 7. 97, a, 2 v. u. Daçak. 142, 6. 197, 11; vgl. विन्ध्यकैलासवासिनी Hariv. 10246 und विन्ध्ये देवी भमरवासिनीम् Rāga-Tar. 3, 394.

विन्ध्यशक्ति m. N. pr. eines Fürsten der Javana VP. 477.

विन्ध्यसेन m. N. pr. eines Fürsten VP. 466, N. 12. बिम्बिसार v. l.

विन्ध्यस्थ 1) adj. im Vindhja sich aufhaltend. — 2) m. Bein. Vjāḍi's Traik. 2, 7, 24. Verz. d. B. H. No. 974; vgl. विन्ध्यवासिन्.

विन्ध्याधवासिनी f. eine Form der Durgā Verz. d. Oxf. H. 39, b, 15.

— Vgl. विन्ध्यवासिनी.

विन्ध्यावलि (विन्ध्य + आ°) f. N. pr. der Gattin Balli's und Mutter

Bāṇa's Buāg. P. 8, 20, 17. 22, 19. °ली ÇKDr. nach einem Purāṇa.

विन्ध्यावलीपुत्र m. metron. Bāṇa's Traik. 2, 8, 22.

विन्न partic. s. u. 3. und 5. विद्.

विन्नप m. N. pr. eines Fürsten Rāga-Tar. 5, 129.

विन्ध्य (von 3. इ mit विनि) m. Stellung, Lage: कर्णा° TS. Prāt. 23, 2.

विन्ध्यस्य (von 2. अस् mit विनि) adj. aufzusetzen, zu stellen auf: म-त्रासनं विन्ध्यस्यं चर्मणामुपरि Varāh. Brh. S. 48, 46.

विन्ध्याक m. = विह्वल ÇABDAK. im ÇKDr.

विन्ध्यास (von 2. अस् mit विनि) m. 1) das Hinsetzen, Hinstellen, Anlegen (am Körper): अस्थाने भूषणादीनाम् Sāh. D. 143. Setzung, Bewegung, Stellung (der Glieder des Körpers): निःशब्दपद° Kathās. 88, 16. Buāg. P. 5, 2, 5. द्रुतपद° 6. कर्चरपोरःस्थलविपुलबह्वसगलवदनाद्यवयव° 5, 31. सुकुमारतयाङ्गानाम् Sāh. D. 144. अङ्ग° Prāt. 23, 2. — 2) Anordnung, Einteilung, Ordnung: एतावौल्लोकविन्ध्यासो मानसतपसंस्थाभिः Buāg. P. 5, 20, 38. भुवन° Verz. d. Oxf. H. 8, a, 28. fg. वर्ण° 88, b, 19. नत्त्रविन्ध्या-साद्विषयाः समवस्थिताः Mārk. P. 34, 32. वेणिः स्यात्केशविन्ध्यासः so v. a. Haartracht Uḡāval. zu Uḡādis. 4, 48. — 3) Vertheilung, Ausbreitung: कर्म वायोर्वह्ने (so ist zu lesen) विन्ध्यासद्वयम् Kull. zu M. 1, 18. concret: तं दर्भविन्ध्यासं भित्ता so v. a. das ausgestreute Darbha-Gras MBh. 13, 3945. हेमसारसविन्ध्यासैर्यमुना सातिशोभना (विन्ध्यासैः = उपवेशनस्थलैः Nilak.) so v. a. zerstreute Gruppen von Hariv. 3833. — 4) das Errichten, Gründen, Anlegen: ग्रामसंघोष° Mārk. P. 49, 43. — 5) das Zusammenfügen (einer Rede u. s. w.): द्यौर्वा वचनविन्ध्यासः Sāh. D. 303. प्रबन्ध° (= रचना Comm.) Vāsavad. 9. स्फुटार्थपदविन्ध्यासः शिषूनां प्रतिपत्तये Verz. d. Oxf. H. 182, a, 17. स्निग्धैश्च नीतिविन्ध्यासामूर्त्तान्मवर्त्र वस्येत् wohl so v. a. klug thuend MBh. 3, 11310. — 6) das Ausstossen von Worten der Verzweiflung (= निर्वेदवाक्यव्युत्पत्ति) Sāh. D. 536. — Vgl. अन्तर°, बल°.

1. विप्, वैपते (Dhātup. 10, 6 वेप् कम्पने), विपानै, अविपिष्ठास, वि-विप्रे; in schwingender, zitternder Bewegung sein, beben: वेपते भियसा मूही RV. 1, 80, 11. चक्रं न वृत्तं वेपते मनो भिया मे 5, 36, 3. वेपते मतो 9, 71, 3. 10, 11, 6. AV. 10, 10, 23. गृहा मा बिभीत मा वेपधम् विपिष्ठम् Liṭ. VS. 3, 41. TBa. 3, 7, 8, 2. त इद्विप्रे मरुतः fingen an sich zu re-